XIV-ik évfolyam. 17-ik szám. Kőszeg, 1894. április 29-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Közöny.

Ha ezt a szót ki lehetne törölni a szótárból, de még inkább az emberek lelkéből! mennyivel gazdagabb volna a világ. Hány ember nemes buzgalmát, közhasznu törekvését tette már tönkre ez a rövid szó, mely utját állja minden haladásnak, minden szép, jó és dicséretes igyekezetnek.

Fölszinre kerülnek az eszmék. Egy-két fogékonyabb lelkü ember, kinek nemcsak érzéke van a szép, jó és nemes iránt, hanem hajlandósága is van a közjóra irányuló törekvések megvalósitására, megragadja az eszmét és terjeszti, felöleli, hogy testté váljék; az emberek túlnyomó része azonban, csak önmagának élve, meghuzza magát a mindennapiság szük határai közt s oda se hallgat a haladó kor szellemének hivó szózatára, nem néz a zászlót bontó eszmék emberének munkásságára s igy szenved hajótörést a közöny érdes szirtjein száz meg száz jeles vivmány, dicső intézmény, melyből a társadalom nagy előnyöket, nagy hasznot merithetne. Hiába van meg egyesekben a jóindulat, a jóakarat a közjó előmozditására, ha az emberek keble fásult, ha a nagy sokadalom közönynyel fogadja a haladás szellemét s az alkotó erővel biró emberek munkáját.

A haladásnak legnagyobb ellensége a közöny. Ez öli meg mindenütt már csirájában a találékony ész és alkotó erő vivmányait. Hogy ne menjünk messzebb, tekintsünk szét saját városunkban s emlékezzünk vissza a közel mult időre. Mennyi hiányt tapasztalunk szerte, mennyi mindenre volna még itt szükség s hány életrevaló, egészséges eszme merült föl már városunk közéletének jelesbjei illetékes helyen: a sajtóban, a nyilvánosság előtt a város termében a hiányok pótlására, a szükségletek kielégitésére, s hány kulturális és humánus czélra törekvő ágitációt láttunk, melynek legnagyobb része megfeneklett a nagy sokaság közönyének kátyujába. A mely intézményeink nagy nehezen valósulhattak csak meg s ezek is hosszas küzdelmekkel törhettek utat maguknak a maradiság embereinek közönye folytán. A hosszantartó fárasztó s javarészben meddő munkában kifáradnak még a legámbiciózusabb emberek is s nem mindig akad erő, a mely a visszamaradottak helyébe lépjen s tovább folytassa a harcsot a közöny embereivel. Igy kerülnek le a napirendről hosszú időre, vagy talán örökre azok az üdvös törekvések, melyek városunk emelésére, fölvirágoztatására, jó hirnevének a gyarapitására és terjesztésére szolgálhatnának.

Egy árva szóval sem mondhatja senki, hogy nincsenek vállalkozó szellemü törekvő emberek. Minden évben hallunk ujabbnál ujabb ideákat, látunk ámbiciózus egyéneket, kik előállva, a küzdőtérre lépnek s szorgalommal fognak egy-egy idea megvalósitásához; de az áthozott indolencia, mely a legtöbb ember lelkét lenyügözi, meghiusit minden törekvést. Rövid néhány év alatt egy egész csomó idea születettt meg, de egy sem akar prosperálni, noha mindegyik föltétlenül egészséges és életrevaló, s ha kivitelét hathatósan elősegitenék, mindnyájunra nézve hasznot hozó lehetne.

A kezdeményezés megtörtént, a nagy közönség és egyes hangadó urak azonban a helyett, hogy animálta volna a kezdeményezőket s hozzájárulásával, közreműködésével buzditotta volna a törekvést, összetett kézzel, tétlenül nézte a meddő munkát, melyet meddőnek éppen csak e nagy közöny tett.

Rázza le a város közönsége magáról a bénitó hatással reá nehezedő közönyt és tanuljon meg hevülni a szépért, jóért és hasznosért; akkor bizonyára nagyobb léptekkel halad előre ennek a helynek a sorsa.

Együtt és egymásért őszinte odaadással, lelkesedéssel küzdve és fáradva érhetünk csak eredményt és sikert.

Magyarország Tanitói! Testvérek!

A magyar nemzet milliói, kiknek fiait Ti a „szabadság, egyenlőség, testvériség" szent eszméinek lobogója s a magyar alkotmány védő szárnyai alatt nevelitek és tanitjátok, egyfélszázad előtt még „jobbágy"-nak nevezett rabszolgaságban tengették „egy jobb kor" legkisebb reménye nélkül levő, nyomorult életöket.

Közvetlen elődeink: édes apáink, ifju évoikben még abban a csillagtalan, komor éjszakában botorkáltak, mely a börtön sötétjétől csak annyiban különbözött, hogy nem egy rab-embernek, hanem egy egész rabnemzetnek bénitotta meg összes tetterejét.

A földöntúli Gondviselés beteltnek látta az időt, mely alatt ez ország milliói végre megbünhődtek „multat s jövendőt". És teremtett számára megváltót, aki megnyissa a népszabadság mennyországának kapuját; teremtett számára Mózest, aki népét bevezerelje a népszabadság igéret földjére. Miért beszélni előttetek, Magyaroszág tanitói, a magyarnak e Mózeséről, a népnek e megváltójáról: Kossuth Lajoaról, aki nemzetté szabad nemzetté tette a rabszolgák millióit; aki a szabaddá tett földet szabad nemzet szabad hazájává változtatta, aki széttörte a gondolatnak, érzelemnek,

TÁRCZA.

Haza vágyom.

Visszanézek mult időbe,
Gondolatom ábrándokkal
Teleszőve. —
S a lelkemre vágyra kél a
Gyermekálom
Haza vágyom.

Előttem a régi hajlék, —
Fülembe cseng belőle a
Dajka-dal még.
S mint valaha — száll szememre
Édes álom . . .
Haza vágyom.

Fölébredek . . . s a szememben —
Ott tündöklik egy-egy fájó
Fájó csepplen:
Hogy az a vágy elérhetlen
Üres álom,
Hogy én azt a régi házat
Soha többé — soh'se látom.

Tóth József.

Hadur halála.

— Költemény prózában. —

I.

A szürkülot aczélszine borongott a Lomniczi csucs felett. A hegyormok körül felhők kavarogtak s a legmagasabb szirten haragos arczczal ült a menydörgő Hadur.

A tündérek félve bujtak el források ölébe, kövér moha közé. A pajkos manók is komoran gunnyasztottak egy furcsa felhődarabon. Elébb emberi koponyához hasonlitott az a felhő, aztán szétfoszlott s olyan lett, mint két egymásra dobott lábszárcsont, azután meg lett belőle: kereszt.

A Hadur baljún valamivel lejebb guggolt a rőtszakállu Ármány, oldalt a szikadekban boszorkácyhad pihent. Csendes volt a magyar Olympus, mint zivatar előtt az erdő.

Egyszerre megnyilik a felhőpadló és sisakos pánczélos vitéz lép a komor isten elé. A vitéz nyomában csuklyás barát lépked, félénken tekint körül, alig birják lábai a reszketéstől.

Hadur isten — szólt a vitéz — betölt a sorsom lent a földön, meghaltam. Itt vagyok előtted. Ez a barát itt szolgám, karddal öltem meg, hogy velem jöjjön a másvilágra.

Nem jól van az vitéz. Ennek nem volt fegyvere.

Megint beállott a csend.

Az alacsony Tátra felül menydörgés közeledik. Villámlás, égzengés közt nehéz felhő repül, elől magas felhő párkányán kardját villogtatva Csaba királyfi, nyomában hun és magyar daliák. Kardjuk villanása villám, mozdulásuk ég zengése, haragjuk az ellenség veszte.

A néma lég besötétül. Nincsen az égen csak egy csillag, az is mintha a föld felé közeledne. Száll az égen fényes ivben, lehull izzó ragyogással, akár csak az emberi szív, hogyha felgyujtják a vágyak.

Hulló csillag oda hullott az istenek sátorához, hulló csillagon egy angyal, fehér, fényes, szőke.

Elhalványul az istenek arcza, reszketve néznek reá a hősök.

Mit akarsz itt? — kiáltá Hadur és rettenetes szavaira megdördült a felhők széles boltozata, bömbölve hullottak alá a gránit-sziklák; tajtékosan rombolva bukott a völgybe a tarpataki vizesés megakadt árja.

Az angyal fölemelte jobb kezét és megszakadt a hangok és elemek vad háboruja.

Az angyal letette jobb kezét a barát vállára:

Ezt akarom. Ez nem a tietek. Ott a csillagos magasság fölött vár reá a láthatatlan.

Ármány keserü mosolygással tekintett a Hadurra.

Senki sem felelt.

Mintha megkövültek volna. És az angyal elrepült a barát lelkével, a csillagos magasság fölé, a hol már vár reájuk a láthatatlan.

Beállt az éj már, mikor egy nehéz sóhajtás tört elő az öreg Isten kebléből. Aztán felkelt és kesebo kapta rettenetes buzogányát:

Ezt a földet én szereztem, enyém a nép, aki lakja. Ki meri elvenni tőlem? Ti az enyémek vagytok itt köröttem. Utánam. Foglaljuk vissza ezt a földet megint.

S leszállottak nehéz ködben a Poprád völgyére. Elmentek a Hernád völgyén szőke Tiszáig, szőke Tiszától öreg Dunáig, át a Dunán arra felé, ahol lakik a magyar fejedelem.

II.

Lenn a földön akkortájban Géza fejedelem országolt, ez a békés fejedelem, a kiről azt irják a krónikások, hogy elég gazdag volt arra, hogy két Istent szolgáljon: azt a régit, a ki Ázsiából ide hozta népét, meg azt az ujat, a kit német papok terjesztettek.

Fehérvártól nem messzire, erdő mélyén pihent meg a csapat. Egy-két manó bekullogott a városba, hogy megtudja mi ujság. A többi had nyugalomra tért, el is aludt, csak hadur nem tudott pihenni. Fárasztó a pihenése, nem jön álom sehogy a szemére.

szabad akaratnak bilincseit s megszerezte számunkra mindazt, amiről apáink sok századokon át még álmodni sem merészeltek! Minek beszélni nektek mindezekről!

Tekintsetek oda, arra a sirhalomra, mely mindezen kincseinek megszerzőjének drága hamvait most fogadta be! s e „szentsir“ minden porszeme mindennél hangosabban fog inteni bennünket egy nagy kötelességre, mely alól e haza egyetlen fiának, tehát egyetlen tanitójának sem szabad magát kivonnia. A nemzet nagy halottja, a népszabadság örök életü apostola szent emléke iránt tartozó hála s kegyelet adóját egy szemernyivel való lerovása az a kötelesség, melyre — tanitótársak, testvérek! — a nemzeti gyász közepette felhivjuk figyelmeteket.

A „Magyarországi Tanitók Országos Bizottságá“-nak igazgatótanácsában rendületlen a hit, hogy az ország összes tanitóságának, a népnevelési intézmények összes munkásainak — rang, nem és valláskülömbség nélkül — óhajtását teljesitette, midőn elhatározta, hogy — mindnyájuk anyagi támogatására számitva — Kossuth Lajos nagy nevének a magunk körében is — maradandó emléket állit.

Elhatározta, hogy — az „Eötvös-alap“-pal kapcsolatban, az „Eötvös-alap országos tanitó-egyesület“ kezelése alatt, de a most nevezett alaptól teljesen különálló — „Kossuth alap“-ot fog létesiteni azzal a czéllal, hogy ennek kamataiból beteg tanitók segélyeztessenek, arra való tekintet nélkül, hogy az illetők az „Eötvös-alap“-nak tagjai-e vagy sem; s annak az előleges kimondásával, hogy ezen „alap“ segélyeinek kiosztása ne evenként csupán egyszer történjék, hanem abban a pillanatban, amikor a szükség megkivánja. A begyülendő összeg egy részecskéjével pedig Kossuth Lajos emlékére a nemzet adakozásából állitandó szobor költségeihez fogunk járulni.

Magyarország Tanitói! Testvérek! A magyar tanitóság egy negyedszázad óta áll mintegy perben nemzetével, kivánván, követelvén mindazt, ami a tanitóságot munkája, szolgálata után joggal megilleti. Mutassuk meg, hogy nemcsak jogainkért tudunk sikra szállni, hanem a kötelességek terén sem maradunk el a nemzet egyetlen osztálya mögött sem. Már pedig e nemzet minden osztályának, e haza minden fiának e pillanatban legelső, legnagyobb, legszentebb kötelessége, hogy a népszabadság legnagyobb bajnokának, a nemzet megteremtőjének, a haza ujjáalakitójának emléke iránt lerójuk azt a kötelességet, melyet tőlünk nemcsak az önbecsülés érzése, nemcsak a nemzeti büszület követelménye kiván meg, de megköveteli az egész világ felénk fordult figyelme, mely lesve-lesi, kiváncsisággal, érdeklődéssel várja, hogy a magyar nemzet minden osztálya, a magyar haza minden fia miképen teljesiti kötelességét azon férfiu emléke iránt, kinek nagysága túllépte e haza határait s lényével bevilágitotta az egész föld nagyratörekvő nemzeteinek életutait. Ahogyan e kötelességet teljesitjük, akként alakul a nemzetek véleménye nemzetünk, hazánk iránt.

Magyarország Tanitói! Testvérek! A honfiuiköteleségteljesités egyik legszebb, legmagasztosabb pillanata köszöntött be közénk. Mi tudjuk, hogy a magyarországi népnevelési intézmények egyetlen munkása sem tér ki e nagy pilanat elől. Azért tudatjuk, hogy a „Kossuth-alap“-ra szóló gyüjtések átvételére vállalkozik az „Eötvös-alap“ pénztarnoka: Roller Mátyás, székesfővárosi polgári- és középkereskedelmi iskolai igazgató (Budapest, Nagymező-utca 1. sz.), ki a beküldött adományokról részletes kimutatást közöl a paed. szaklapokban. Minden fillér, mit áldozunk, a haza a nemzeti becsület oltárára lesz áldozatul hozva a a szenvedő tanitók javára gyümölcsöztetve.

Adakozzatok a „Kossuth-alap“-ra!

Budapest, 1894. évi április 2-án.

A „Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága“ nevében:

Szabó Bogáth László, titkár. — *Lakits Vendel*, elnök.

Nehéz éjjel volt már. Megérinti valaki az Isten vállát. Magas, szikár férfi áll előtte.

Kelj föl.

Feláll. A férfi szelid zenéjü hangon mondja:

Jer velem.

Szótlan indultak el Fehérvár felé. Megint a férfi szólt:

Tudom mit akartok. Karddal akarjátok kiirtani az uj hitet. Hasztalan, a ki kardot von, karddal vész el.

Idegen férfiu, megölitek ezt a népet, ha kardját elveszitek.

Ninosen ott ellenség, hol meghonosul a szeretet. A ki az uj vallásban hiszen, ha meghal is él.

A szeretet . . .

Nézz oda.

És a csillagtalan sötét égboltozat kettő nyilt. Angyalok éneke zengett az éjszakában. Az angyalok között egy megdicsőült női alak.

Ki az ott?

A mig néped őshite minden vonását el nem veti, országod védő asszonya. A lovagias gondolkodás előtt istenitett ideál. Elvesz a pusztitó kard, de megmarad a bátor lelkesedés.

És elejti kardját a bátor Hadverő és a férfi ölébe hull.

— A fény megöl . . . Ki vagy idegen? Látod-e a jövőt, nem felejt-e el népem? nem lesz-e satnya, megvetett?

— Lengjen fölötte szellemed.

— Ki vagy?

— En vagyok, aki eljöttem, hogy életemet adjam e világ büneiért.

. . . . És zokogva eltak a patakok, fák, virágok tündérei. Hadur nem volt többé.

Hamvas József.

HIREK.

— **Főispánunk lemondása.** Az utóbbi időben sokat emlegetik a lapok *Radó* Kálmán vasvármegyei főispán lemondását. A lemondás, ha még be nem adatott, küszöbön áll s uj főispánul a beavatottak *Festetits* Andor grófot és *Reiszig* Edét emlegetik.

— **Iskolalátogatás.** *Halász* Ferencz, Vasvármegye kir. tanfelülgyelője pénteken és szombaton városunkban időzött és itt meglátogatta a felügyelete alá tartozó iskolákat. Pénteken délelőtt a Domonkos nővérek vezetése alatt álló leányiskolákat, délután az ág. ev. hitközség iskoláit és este az iparos tanoncziskolát látogatta meg; szombaton délelőtt a kath. elemi iskola fiuosztályaiban hallgatta az oktatást, azután betért a polgári iskolába és délután lerándult Svábfaluba. A tanfelügyelő ur igen elismerőleg nyilatkozott iskoláinknak a magyarosodásban elért sikere fölött.

— **Erdőfelügyelőség áthelyezése.** Amint értesülünk, a herczegi erdőfelügyelőség Kőszegről Dörfbe helyeztetik át, a hova *Lux* Alajos főerdészi minőségben neveztetett ki és egyuttal a kőszegi herczegi erdőfelügyelőség teendőivel bizatott meg. — *Wocher* József herczegi erdő- és vadászmester pedig 57 évi szolgálat után nyugdijba helyeztetett.

— **A hétfői pótválasztás.** Látszólag egész csendben, tényleg azonban nagy számitással készültek a mult hétfői pótválasztáshoz. *Schiefer* György, régi városatya megüresedett mandatumát kollet valakire átruházni s a legutóbbi választásban felülkerekedett többség szivesen semleges téren maradt volna ez alkalommal, ha a kisebbség legutóbb behozott emberét ujra kandidálja. De eme fél vezérlete ugy tett, mintha mitsem akarna, amit meg a másik fél nem akart elhiuni és *Somogyi* Miklóst jelölte. Erre szavaztak ugy délig, mikor azután mind sürübben jelentkeztek a szavazók és igen sokan *Fuchs* Jánosra adták szavazatukat. Akcióba lépett tudniillik időközben a másik tél is és 95 embert szavaztatott le. *Somogyi* Miklós főbiró ezzel és a *Schiefer*-nek jutott 2 szavazattal szemben 129 szóval választatott meg.

— **Választó közgyülés.** A város képviselő-testülete mult szerdán *Károlyi* Antal dr., aliapán elnöklete alatt választó közgyülést tartott. Betöltendő volt a város kapitányi hivatal részére rendszeresitett irnoki állomás, melyre a képviselő-testület *Prosquill* Pétert, az eddigi napidijast választotta meg egyhangulag.

— **Buzaszentelés.** Április 25-én, Szt-Márk evangelista napján reggeli 7 órakor katolikus plébániatemplomunkban nagymise volt, mely után impozáus körmenet vonult ki a földekre buzaszentelésre.

— **Ásatások eredménya.** A kőszegi turista osztály költségén eszközölt ó-házi ásatások mind több eredménynyel járnak. A bástyafalak alapjából most fel van födve egy jókora rész, mely a régi kiálló bástyafal folytatásaként hirtelen elszögelésekben felvezet a déli feljárónál kidomborodó sziklatömbre, hol azonban nyoma vesz. Érdekesebbnek igérkezik a kupon kezdett ásatás. Ott az északkeleti oldalon egy körülbelül 15 m. alapfalra akadtak, mely homlokfalát hordozhatta a várbeli főépületnek. Megkezdték a hosszfalak ásását is és enuek északkeletre a kálvária felé néző oldalában valami sirfülkét tártak fel, honnan emberi csontokat, edénytöredékeket és fegyvereket szedtek elő.

— **Köszönetnyilvánitás.** A kőszegi takarékpénztár ez idén is 80 frtot adományozott a helybeli kisdedóvóintézet részére, mely nagylelkü ajándékát az egylet nevében meleg bálám kifezésével fogadtam.

A kőszegi kisdedóvó-egylet elnöksége.

— **Hirdetmény.** Vasmegye alispáni hivatalának 12131/194. sz. rendelete alapján felhivom a ház és telektulajdonosokat, hogy főleg a ház körül levő gyümölcs és egyébb fákat naponként legalább egyszer a nagymenyiségben fellépő cserebogaraktól és egyébb rovaroktól 2—50 forintig terjedő pénzbüntetés terhe mellett megtisztitani kötelességüknek ismerjék. — A cserebogarak hathatósabb elpusztitása czéljából mindegyik kőszegi, ki cserebogarakat gyüjt, és azokat mindennap este 6—8-ig Knaute Károly városi erdésznek, ennek lakásán átadja, a várospénztárból hectoliterenként 1 frtot nyer dijul.

— **Eljegyzés.** *Pelzmann* Károly alsó-laszlói tanitó jegyet váltott *Becker* Micsi kisasszonyal, *Becker Lajos*, ottani uradalmi bérlő szeretetre méltó leányával. Gratulálunk!

— **Dalestély.** Folyó évi május hó 3-án, csütörtökön, lesz az idei első dalestély, mely alkalomra a a következő programmot állapitották meg: 1. Fóti dal (Vörösmarty Mihálytól.) 2. Lied der Schweizer, (E. Kreutzer-tól.) 3. Gondüző (Flotov Fr.) 4. Népdalok (férfikvartet zongorakisérettel.) 5. Riterlied. 6. Oh drága Margaréta. (Szöveg Krenn és Lindauer-tól, zene Kuhn L.-tól.) 7. Abendständchen. 8. Népdalok: I. Dal a Sugár Jancsiról. II. Is, is, is. (Szentirmay E.-től). Kezdete az estélyuek esti 8 órakor. Nem-tagok személyenkint 80 krt, családjegy után 1 frt 80 krt fizetnek.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város polgármesteri hivatala részéről közhizré tétetik, hogy a város által termelt tűzifa a vevők által csak f. é. évi május 1-től kezdve szállitható el a város összes erdeiből, és pedig csakis a következő napokon: 1. a Sároskút és Hétforrás vágásból hétfőn, kedden és szerdán 2. a Hermannforásnál és Steinerviertl vágásokból péntek en és szombaton. 3. a Hermannforrási magfák csütörtökön. 4. a Bleigrabeni vágásból, szerdán és szombaton. Kőszeg, 1894. április hó 21-én.

Tipka Ferencz, polgármester.

— **Halálozás.** Néhai *Strausz* József helybeli kath. tanitó özvegye, szül. Ramershofer Teréz, e hó 25-én meghalt. Pénteken délután 5 órakor temették nagy részvét mellett. A kiadott gyászjelentés igy szól: Aiulirottak a fájdalomtól megtörve tudatják forrón szerető és szeretett édes anyjuk; illetőleg napuk, nagy-anyjuk, testvérjük özv. Strausz Józsefné szül. Ramershofer Terézia urnőnek hosszas szenvadés és a halotti szentségek áhitatos felvétele után, áldásos élete 57-ik évében f. hó 25-én d. u. 5 és ½ órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 27-én, Péntekeu délután 5 órakor fognak a helybeli temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 28-án d. e. 9 órakor fog a belvárosi plebánia templomban a Mindenhatónak bemutattatui. Áldás és béke lengjen a drága halott hamvai felett! Kőszeg, 1894. április hó 26-án. Gyermekei: Fendt Miklós cs. és kir. dragonyos kapitány özvegye szül. Strausz Gizella, Eitner Jánosné szül. Strausz Ida, Pethes Jánosné sz. Strausz Terka, Strausz Kálmán, vaskereskedő Bécs. Vejei: Eitner János, reál-gymn. tanár Felső-Lövő Pethes János, áll. t.-kép r. tanár Csurgó. Menye: Strausz Kálmánné sz. Stingeder Mária. Unokái: Fendt Jenő, Eitner Ida. Testvérei: Polmüller Ede, cs. és kir. gyalogs. százados özvegye szül Ramershofer Katalin. Ramershofer Sándor, magánzó.

— **Egy fogadás.** Két szombathelyi uri ember a minap abban fogadott, hogy a melyiköknek lova hamarább teszi meg az utat Szombathelytől Kőszegig, annak a tulajdonosának a másik egy pompás ozsonnát fizet a *Strucz*-ban. A szót tett követte. *Repülj fecském és Miss Vander Vortbbi* mérköztek és előbbi 42, az utóbbi pedig 51 percz alatt futotta meg a kitüzött pályát. Eszerint a *Repülj fecském* lett a győztes és nyerte meg a szép társaság által elfogyasztott lukullusi ozsonnát.

— **Uj esperes.** Rohoncz-kerületi esperessé megyés püspök úr ő nagyméltósága *Nagy* Ignácz rohonczi plébánost nevezte ki. Örülünk a lelkes pap és tanférfiunak eme megérdemlett kitüntetésén.

— **Vásár.** Pünkösd előtt való hétfőn, e hó 7-án, városunkban országos vásár lesz.

— **Bucsu a szomszédban.** A Szt-György tiszteletére szentelt borsmonostori (klastromi) templomban ma tartják a búcsut. Ilyenkor, ha szép idő van, egész emberrajok lepik el a Klastrom felé vezető útat, annyian iparkodnak ki szomszédék bucsujára.

— **Időjárás.** Rendkivüli időjárásunk volt a lefolyt héten. Napsugárból, esőből, zivatarból meg jégből is jutott. A környéktöbb helyén a villám is beütött és Szerdahely vidékén jég is esett. A német parasztregula — *früh Donner, spät Hunger* — szerint tehát jó esztendőre vau kilátásunk.

— **Szinészeink** nagynehezen bucsut mondtak városunknak. Nem azért *nehezen*, mert uenu szivesen mentek, hanem azért, mert alig voltak képesek magukat odább Inditani, miután állandóan deficites előadásuk volt. Ennek azonban nem a közönség az oka. A társulat a többi között nem volt kellőképen szervezve és igy természetesen nagy, hangzatos igéretoinek még az árnyékát sem volt képes betartani. Ennél gyengébb vidéki szintársulatot képzelni sem tudnánk. Legrosszabbul járt a társulattal a bérlő közönség, mely, ezuttal a szokottnál nagyobb számban, előre megadta az árát és utoljára még az utravalót is adhatta. Többen t. i. megkönyörültek a szegény társulaton és 30 frtot gyüjtöttek a részére, hogy elősegitsék Devecserbe való átköltözését.

— **Az olasz bor.** A magyar bortermelő olyan formán van az olasz borral, mint a cseh molnár a magyar liszttel. A kettő közt azonban az a csekélyke külömbség vau, hogy a cseh fogyasztó-publikum nem tudna magyar liszt nélkül el lenni és a magyar liszt nem sokat árt a cseh malomiparnak; de olasz bor nélkül nagyon el tudnánk lenni és e mellett a hozzánk könnyü szerrel behozható olasz bor a filloxera által tönkre tett magyarországi szőllők rekonstrukcióját felettébb hátráltatja, mert midőn a beözönlő silány olasz bor rendkivül lenyomja a borárakat, a magyar gazda nagyon is meggondolja a dolgot, mig a nagy költséggel járó szőllőtelepitésre adja a fejét. Ezelőtt 3 évvel, midőn t. i. még az olasz borra magas vám volt vetve, az osztrák-magyar monárkiába 30.000 hektoliter jött, tavaly pedig csaknem egy millió hektoliter olasz bort hoztak be, e horribilis mennyiségü bornak legnagyobb részét magyar földön itták meg, mert az osztrákok a filloxera pusztitása által megcsappant szőllőlé helyett sört isznak.

Közgazdaság.

Utmutatás

a vetési bagolypills (Agrotis segetum Schiff) hernyói ellen való védekezésre.

A vetési bagolypille (Agrotis segetum Schiff.) hernyója az őszi és tavaszi vetésekben jelentékeny károkat szokott okozni. Kártékonysága annál jelentékenyebb, mert e falánk természetü hernyó majdnem valamennyi kultivált gazdasági növénynyel táplálkozik és elszaporodhatik annyira, hogy egyes helyeken tönkre teheti az összes kultivált növényzetet.

A vetési bagolypille hernyójának alapszine szerfelett változó és majdnem azt lehetne mondani, hogy a hány példánya vau, annyi a változata, mire valószinüleg nagy befolyással van az állat által elfogyasztott táplálék.

A kikelt kis hernyó sötét szinü és pedig feketés-szürke, csak több vedlés után kezd világosabb szint öl-

teni, de akkor sem lesz állandó, vagy határozott szinü. Jellemző szineül talán azt lehetne mondani, hogy az földszürke, némi zöld árnyalattal. Van azonban barna és sötetszürke szinü változata is. Felülete kifejlődött korában csupasz, bőre nem igen fénylő, hanem ugy latszik, mintha egy kevéskét be volna zsirozva, vagy vékony viaszréteggel volna bevonva; csak a feje és a közvetlen melletle lévő nyakpaizs fényes. Teste olyan, mintha fel volna puffadva és kürülbelül olyan vastag, mint a libatoll szára, de eleje és végefelé némileg vékonyul; ugy hogy rendszerint testének közepe a legvastagabb. Feje és a mellette lévő nyakpaizs sötétebb, mint a test többi szine; ezenkivül a fej két oldali része világosabb, de mindig sötétebb, mint a test többi szine. A fej sötétebb foltjai, kivált az előrehúzódó és elágazó két fekete vonal között, van két V-alakjában összeérő fehér csik is, mely aztán a nyakpaizson tovább vonul és Y-alakot nyer.

A test egyes izein semmi feltünő rajz sem látható; azok szine szemmel alig észrevehető foltokban olvad össze. A hernyó háta közepén egy sötétebb vonal látható, mely mintegy folytatása az elébb emlitett fehér Y-nak és nem más, mint a hernyónak a bőrén átlátszó főere.

E vonal vagyis főér mentén van minden testszelvényen négy sötét pont; ezek ugy vannak elhelyezve, hogy a vonal mindkét oldalára 2—2 pont esik, az elülső pont közel van az érhez, mig a hátsó valamivel távolabb esik. Ámde ezek a pontok ritkán vehetők ki jól és legkevésbbé a sötét szinezetü példányoknál. E pontokon kivül látható sokszor még két, párhuzamosan haladó keskeny sárgás-barna, vagy feketés-szürke sáv, mely úgy a pontokat, mint a főeret maga közé fogja és majdnem a hernyó háta és oldala között húzódik végig. Ez az utóbbi két sáv is csak ritkán látható és legtöbbször el van mosódva, de jól láthatók a lábak felett lévő pontalaku lélegző nyilások. A hernyó hasi oldala világosabb szinü, mint az állat felső része.

A vetési bagolypille hernyója 16 lábu.

Fejlődésének első hat hetében csak igen nehezen növekedik és csak vagy 2 centimeter hosszu. Életének ez a szaka abba az időbe esik, a mikor kártételeit a gazda nem igen veszi észre, mert nemcsak hogy élete csupa bujkálás, hanem mert akkor aránylag keveset is eszik és jelenlétét még a megrágott növény sem árulja el. De ha megnőtt, akkor falánksága nem ismer határt és ha számuk jelentékeny, holdakat letarol holdak után. Nem válogat a növényben: roza, buza, árpa, zab, takarmány és czukorrépa levele meg gumója, tavasszal burgonya, dohánypalánta, nyáron káposzta, saláta, hagyma, borsó, spinét, retek, sárgarépa, karórépa, olaszkáposzta, mind áldozatául esik.

Pusztitó munkáját csak éjjel végzi, nappal a megrágott növény tövéhez huzódik, apróbb földi rögök, kövek, növényi hulladékok alá, vagy ha a föld porhanyós, két-három centiméter mélyre a földbe bujik, hol a nap fénye ellen védve van. Pusztitása közben vándorol és ma ezt, holnap azt a növényt támadja meg. Ugylátszik, hogy a nappali pihenőhelyét mindig, vagy legalább hosszabb ideig egy és ugyanazon a helyen keresi. Néha azonban el sem hagyja a kikezdett növényt; hogyha pl. a takarmányrépában egy kis lyukat kirágott, e lyukban benne marad nappal is. Félkör alakban összekunkorodva, itt tölti el a nappali időt és csak késő este hagyja azt el, hogy az éjjeli homályban folytassa a növényfalást.

A falása októbor közepéig, vagy végéig tart, enyhe időjárás esetén azonban még tovább is. Akkor aztán ellomhul és mert a téli hideg is közelg, a pusztitást abban hagyja; 12—15 centiméter mélyre a földbe vonul, hol kerekded, vagy tojásalaku fészket készit és abban összekunkorodva tölti el a telet.

Tavasszal, melegebb áprilisi napokon, mikor a tenyészet ismét felébredő félben van, felébred a bagolypille hernyója is. Most megvedlik mégegyszer s ezzel mint hernyó, elérte fejlettségének teljes nagyságát. (5—5.5 centiméter hosszu). Nemely kevésbbé kifejlődött példány azonban, kivált azok, melyek a peteből az előző év őszének végén keltek ki, megvedlenek többször, mi alatt pusztitó munkájukat ugy folytatják mint őszszel. Igy tehát a kárositás folytatása bekövetkezhetik és be is következik, tavasszal is s eltarthat kisebb-nagyobb változatossággal májustól juniusig.

Utolsó vedlés után, ha a hernyó már eleget falt eltünik, a földbe huzódik ujra. Nem egyszerre tünnek el a hernyók, hanem fokozatosan; mindenik akkor, mikor teljesen kifejlődött. Akkor a földben ismét mintegy 10—15 centiméter mélyen kis odut készit, hol vörhenyes szinü bábbá alakul át. E báb 1.9—2 centiméter hosszu és potroha végén két elálló és tompa fog van. Ha a talaj, melyben a hernyó bebábozódott, igen porhanyós, akkor odva helyett apró földdarabkákból egy kis és laza gubót is készit.

A báb rendesen négy hétig vesztegel a földben és csak aztán kell ki belőle a pille. A mint nem egyszerre huzódott földbe a hernyó, úgy nem is egyszerre száll ki a bábból a kifejlődött állat sem, a melynek saját erejéből kell áthatolnia a felette fekvő földrétegen. Ez a munka, kivált ha a föld száraz és kemény, nem sikerül minden pillének, sok belevész. Az első lepkék sokszor már május végén láthatók és aztán gyakoriak egész nyáron át, de augusztusban számuk gyerül, mig őszszel már csak elvetve egyes megkésett példány található.

E pillét, mely különben kárt már nem tesz, ritkán lehet látni, mert éjjeli állat lévén, nősténye csak éjjel, legfelebb este felé röpködik, mig hímje olykor, bár ritkábban, nappal is. Rendesen homályos, árnyékos helyeken húzódnak meg és mert a pille szinezete is sötét, a gazda ritkán veszi észre azokat ha pedig egyiket-másikat helyéből ki is zavarja, az hirtelen röpülésével eltünik és mielőtt a gazda sejtené, hogy mi az, már ismét elbujt.

A milyen változatos szinü volt a hernyó, épp annyira változatos lesz a pilléje is. Testének és szárnyainak alapszine sárgás-szürke, hamvas-szürke vagy barna lehet, de szárnya mindig sötétebb szinü; e pille egész felülete sárgás-selyemfényü. A pille feje és mellkasa, mely egyforma szinü, legtöbbször hamvas-szürke; a csáp világos-barna, mely a nősténynél egyszerü sertealaku, mig a hímnél tövétől kezdve a közepéig fogas. A pillére nézve igen jellemző a felső szárnyainak rajza, a mely azonban az igen sötétbarna szinü nőstényeknél (melyek különben is sötétebb szinüek mint a hímek) csak igen ritkán vehetők ki tisztán.

A szárny felületét zeg-zugos két sáv három részre osztja; a szárny tövétől kezdve az első rész tiszta, vagy csak egy-két elmosódott folt látható rajta; a középső részben van három folt: a legnagyobb folt vese-alakú, melynek közepe barnás-fekete, vagy egész barna, de szegélye világosabb szinü s e folt közel van a második sávhoz; a második folt kisebb és kerekded alaku, közepe világosabb, széle pedig sötétebb; a harmadik folt, mely egészen közel az első sávnál van; tulajdonképen nem más, mint e sávnak egy kiálló sarka. A harmadik részben van egy hullámos kettős vonal, melynek belső vonala sokkal sötétebb szinü, mint a külső vonal. A szárny szélét sárgás-barna rojt veszi körül; ennek felületén szintén két finom vonal húzódik.

Az alsó szárnya világosabb, a hímnél teljesen fehér, mig a nősténynél valamivel szürkébb, kivált annak hátsó része. Ez a szárny is sötétebb szinü rojttal van körülvéve.

Lába szürke szinü; elülső lábszárai kivül és belül tövisekkel vannak felszerelve. Potroha szintén világos-szürke. A pilla 1·9—2 centiméter hosszú, mig ellenben kiterjesztett szárnynyal 4·2 centiméter széles.

E pille éjjel párzik és petéit lecsüngő levelekre, földön levő gazokra, sőt növényhulladékokra és magára a földre is rakja.

Tiz—tizennégy nap mulva kikel belőlük a hernyó.

A vetési bagolypille hernyója a mezőgazdaság legnagyobb ellensége, de kártételeit a gazda csak ősz felé veszi észre. Leginkább a meleg és porhanyós talajt kedveli és abban a vetéseket olykor már augusztusban is kikezdi, de pusztitásának legnagyobb mértékét szeptember havában és októbor elején fejti ki: akkor lerágja a vetés föld feletti részét és megeszi még annak a gyökerét is. Kártétele nemcsak egy-két holdra terjed ki, hanem megsemmisitheti az a holdak százait is.

Habár e hernyónak sok állati ellensége van ezek mégsem birnak rajta mindig annyira erőt venni, hogy kártételeit megakadályozzák; ilyenkor magának a gazdának is hozzá kell látni a védekezéshez.

E végből szükséges először, hogy nyáron át, mikor a vetési bagolypille röpködik, földjén és mezgyéin a gazda semmi gazos-gyomos részeket meg ne türjön. A pille ilyen helyeken tojja petéit és itt kelnek ki az apró hernyók is. Ennek megakadályozása végett az ilyen gyomos helyeket nem szabad meghagyni, hanem föl kell szántani. Az ugarokra pedig sertéseket kell hajtani, melyek a hernyókat kiturják és felfalják.

A fő az, hogy az őszi vetés, földje és a hozzá közel eső részek a vetés előtt hosszabb ideig tiszták legyenek.

A hernyók számát szedéssel is lehet apasztani, de az inkább csak akkor lehetséges, ha a hernyó kis számmal, vagy csak foltonkint, pl. dohány földeken mutatkozik. Az ilyen szedési munkát gyerekekre és asszonyokra is lehet bizni, csak meg kell nekik mutatni, hogy hol tartózkodik és milyen szinü a hernyó. Fel kell keresni a nappali tartózkodási helyét is, a mely rendesen a megrágott növényhez közel van, vagy éppen annek tövén.

A szedést meg lehet könnyiteni azzal is, hogy a megtámadott növények közé apróbb köveket, vagy felig hervadt gyomot dobunk; a hernyó akkor inkább ezek alatt húzódik meg és nem vonul a földbe. E kitett köveket és gazokat aztán meg kell reggelenkint vizsgálni és az ott talált hernyókat megsemmisiteni.

Ezt a hernyót éjjel is lehet szedni és pedig úgy hogy a megrágott helyeket a szedő munkások késő este, vagy éjjel lámpával bejárják és a falatozó hernyókat a növényekről leszedik.

Ugyancsak igy kell eljárni tavasszal is a tavaszi vetemény földje szintén tiszta legyen. A hol pedig répáról van szó, ezt korán kell vetetni és ültetni, hogy jókor megerősödjék.

A tisztán tartott földben nem szaporodik el a hernyó. De szükséges, hogy az irtást ne csak egyesek végezzék: a siker csak akkor teljes, ha az érdekelt gazdák együttesen közreműködnek, mert különben a hernyók egyik földről a másikra húzódnak át.

Magy. kir. állami rovartani állomás.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként **9 frt 50 krért** és jobb fajtájuakat is — valamint **fekete, fehér és szines** selyemkelméket méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit; **postabér és vámmentesen a privátmegrendelők lakására** ***Henneberg G.*** (cs. kir. udvari szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— **Az első permetezés időszaka** küszöbén nem győzzük szőlőgazdáinkat eléggé sürgősen figyelmeztetni, hogy a permetezést, melyet különben a magas ministerium már kötelezőleg is elrendelt, kellő időben foganatositani el ne mulasszák, mert csak ekként vehetik elejét a veszedelmes szőlőragály, a peronospora terjedésének. A permetezők beszerzése dolgában jó lesz óvatosnak lenni, mert sok rossz permetezőt kinálnak mostanában mindenfelé. Mellesleg emlitjük fel, hogy a jó permetezők közt a legjobbnak találtuk a Mauthner budapesti megkeresked ő „Voicum“ nevü permetezőjét, mely igen könnyen jár, kitünően permetez, soha el nem romlik és a mellett a legolcsóbb is, a mennyiben az egész permetezőnek ára 14 frt 75 kr.

Irodalom.

— **A magyar hirlapirodalom**, mely az utóbbi évek alatt rohamosan fejlődött és erősbödött a magyar olvasóközönség igényeit is fejlesztette s ezek folytán minden lap de ezek közt kiválóan a „Képes Családi Lapok“ mindenkor arra törekedett, hogy a haladással párhuzamos lépést tartson. S ez a „Képes Családi Lapok“ szerkesztőségének sikerült is, mert e lap szépirodalmi, és ismeretterjesztő közleményeivel az elsők közt foglal helyet. És ennek fényes bizonyitéka legutóbbi szám tartalma is. E számba irtak a következő jó nevü irók: Méry Károly, Horváth Sándor, dr. Torkos Béla, Kecskés Mihály, Felvidéki, Nagy Erna, V. Gaál Karolina, Milesz Béla, és Miskolczi Henrik. A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala minden időben elfogadja az előfizetést és az uj előfizetőknek a hiányzó számokat dijtalanul küldi.

— **„Molnárok Lapja“** czim alatt életrevaló és bézagpótló magyar szaklap indul meg a jövő május hó 15-én, mely havonként kétszer megjelenve felöleli az összes hazai molnárokat érdeklő közgazdasági-, kereskedelmi-, vám-, szabadalmi stb. ügyeket. A lapot Jutassy Ödön közgazdasági iró szerkeszti. Az előkelő munkatársak főtörekvése, hogy a lap a magyar molnárok független szókimondó lapja legyen. A malomipart illető közleményeket szivesen fogadják el molnárainktól. Évi ára 4 frt, mely a „Molnárok Lapja“ czimére, Budapestre, Kecskeméti-utcza 18. szám alá küldendő. Mutatványszámot ingyen küld.

†

Köszönet-nyilvánitás.

Képtelenek levén az édes anyánk, illetőleg napunk, nagyanyánk, testvérünknek

özv. Strausz Józsefné

szül. Ramershofer Terézia urnőnek

temetése alkalmából tanusitott minden oldalról jövő tömeges részvétet mindenkinél külön-külön megköszönni, mindazon jó barátoknak és összes ismerőseinknek, kik mély fájdalmunkban oly igaz és őszinte részvétüknek adták jelét, ezen uton mondunk szivünkből eredő hálás köszönetet.

Kőszeg, 1894. április hó 29-én

a gyászoló család.

60/94.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy **Schneider Anna** végrehajtatónak **Baumgartner János** mint k. k. **Hettlinger János** gyámja, végrehajtást szenvedő elleni 69 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Pörgölin községben fekvő, végrehajtást szenvedő tulajdonául a pörgölini 596. sz. tjkvben felvett 2147. hszámu szántóra 44 frt s az 1881/X t. cz 156. §-a értelmében a pörgölini 810. számu tjkvben végrehajtást szenvedő és **Baumgartner Magdolna** közös tulajdonául felvett 168. hsz. 106. összeirási számu egész házra s udvarra az árverést 400 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan után

az 1894. évi májushó 15-ik napján d. u. 2 órakor Pörgölin községben a község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 4 frt 40 kr. és 40 forintot készpénzben, vagy az 1881. 4X. t.-cz. 42. §-ában jelzett **árfolyammal számitott** és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 4X t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a birósságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1894. évi január hó 20. napján.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Kiadó lakás.

Uj utczában levő 627-számu ház 8 szobával és mellék-épületeivel augusztus hó 1-évl bérbe adatik.

Bővebb felvilágositást ád

Kovács Antal,

rohonczi-utcza 803. sz.

Összes gazdasági gépek
elsőrangu minőségben.

Saját **hazai** gyártmány.

Kedvező feltételek!

Gőzcséplőgépek

Legjutányosabb árak!

Gazdasági gépekről részletes tudósítást ingyen küldünk: Rövidített levelezőlap Budapestre.

Első magyar
Gazdasági Gépgyár
részvény-társulat.
Gyártelep: Külső váczi-út 7.

„Kaufe beim Schmied und nicht beim Schmiedel"
igy mondja egy régi német közmondás, a ezt jogosan alkalmazhatom az én czégemre, mivel csak egy nagy üzletnek, mint a milyen az enyém, a mely az árukat óriási mennyiségben készpénzfizetés mellett vásárolja be, lehetnek a küldésnél kevés költségei, mely körülmény mindenesetre a vevő előnyére válik.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.
Gazdagon kiállított mintakönyvek szabók számára bérmentetlen.

Öltözékeknek való kelmék.

Pernyien és **doeklag** a magas **klérus** számára, szabályszerű kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharrzsok-, tanzoltók-, tornaszok-** és **libériáknak, billárd-** és **játékasztalokra** való posztó, **loden**, vízhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig.**

Aki tehát olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóruhát és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, — akar venni, forduljon

Stikarofsky János-hoz

BRUNN-ben. Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára félmillió frt értékben.
Szétküldés utánvét mellett.
Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, franczia és angol nyelven.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

egy uj, addig még el nem ért mosóerővel bíró és kiadós szappan; a mosásnál a ruhának a legszebb

fehér szint

adja; a legjobb mosószer

gyapju- és selyemszövetek,

a legmegbizhatóbb tisztító és fertőtlenitő szer betegruha részére.

A Schicht-féle szabadalmazott szappan

nem tartalmaz semmiféle, bármilyen nevü, a kezekre vagy ruhára nézve ártalmas vegyületeket, amiért alulirott czég kezességet vállal.

A Schicht-féle szabadalmazott szappan

csak akkor valódi, ha a csomagolási papiron „SCHICHT's PATENT-SEIFE" felirat, egy „hattyú" mint védjegy és a védjegyszámok 48.911 és 4507 lenyomatva vannak.

Kapható KŐSZEGEN
Unger József, Schneller Ernő és Brustyan József uraknál.
Az eladási helyek felragasztók által tudhatók meg.

Georg Schicht, Aussig a. d. Elbe

Seifen-, Kerzen-,
Palmkernöl- und Cocosnussöl-Fabrik.

Korcsma-megnyitás.

Alulirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a gyalog ut mentén fekvő a „magyar nemzet"-hez czimü

Czáki korcsmát

május 1-től fogva megnyitom.

Jó ételek és italokról mindenkor gondoskodva leend.

Kérem a n. é. közönség becses pártfogását és maradok kész szolgája

Hászli Mihály,
vendéglős, Czákon.

Déli jég- és viszontbiztositó-társaság.

Iroda: Budapest, váczi utcza 9., az Adriai biztositó-társulat házában.

Teljesen befizetett alaptőke . . . . . 2.400,000 korona.
Tartalékok . . . . . 685.180 „

Ezen a cs. kir. szab. Adriai biztositó-társulat védnöksége alatt megalakult társaság biztosit különféle terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és legjutányosabb dijak mellett.

Biztositási ajánlatokat elfogadnak és felvilágositásokat készségesen adnak az Adriai biztositó-társulat összes vezér- fő- és kerületi-ügynökségei.

A Déli jég- és viszontbizt.-társaság magyarországi osztálya.

Báró Podmaniczky Frigyes, intéző. **Frigyesi M.,** titkár. **Lichtenberger J.,** vezértitkár.

Kerületi ügynökség: Kőszegi takarékpénztár Kőszegen.

KEIL ALAJOS-féle
Padlózat-fénymáz
(GLASUR)

legkitünőbb mázolószer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr., 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. Egy kis palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható:
UNGER JOZSEF-nél KŐSZEGEN.

Téli cura.

WILHELM

antiarthritikus és antirheumatikus

Vértisztitó-theája

világkiállitásokon
első aranyérmekkel kitüntetve.

Tavaszi cura.

A szervezet legfontosabb része a vér és minthogy minden torokvésznek oda összpontosul, összegyu testünkben egészséges lélekkel birni, ehhez az alapfeltétel: az embernek egészséges vért szeresni.

Aki abban a szerencsés helyzetben van, hogy teljes egészségnek örvend, az bizonyára nem szorul semmi orvosságra, de még a természettől ilyen módon megáldottnak is ajánlható, hogy forditson különös figyelmet az élet legfontosabb alkotó elemére, a vérre.

Még legyen szabad arra utalnunk, hogy a vér egy olyan folyadék, mely a szerb anyagcsere-folyamatokon folyik a testen keresztül, összekötőben az egyes testrészekkel a tápláló anyagot szolgáltatja, és az anyagcsere folytán használhatlanokat felveszi és testi szervekbe hivalesztés czéljából a különböző szervekbe. *A vér képezi* tehát *az összes táplálkozás középpontját.*

A természetes táplálkozás mindig ajánlható. Sok emberi természetnél azonban nem elegendő, ügyszólásan mindig szigorosan szabály szerint élni a hogy nem az evésben, nem az ivásban találjuk az okát. A legnagyobb szabályszerüség daczára is sokaroknak lépnek e útjába, melyek a jó közlést megakadályozzák és azoknak hatása legtöbbször nyilvánul. A legtöbb embernek még csak sejtelme sincsen szervezetének okáról és maga az orvos sem találja el mindig a helyes diagnózist. A beteg ember természetesen szeretne egészséges lenni, és, hogy az egészséges ember egészséges is maradjon, arra nagyon kevesen gondolnak.

Miután főnebb bebizonyitottuk, hogy a vér a középpontja a táplálkozásnak, szemeink a beteg, hanem az egészséges embereknek is oda kell törekednie, hogy vérét tisztán tartsa. Mindenesetre ahhoz az egészséges tápláléknak is szükség, de ezzel még nincsen minden megtéve: még a legerősebb és legegészségesebb embernek is szüksége van segédeszközökre, hogy megakadályozza oda nem tartozó anyagoknak a vérbe jutását, vagy hogy azokat onnan kiküszöbölhesse. Ilyen szer az emberiség javára már 50 óta létezik a „Wilhelm ostiartharitikus és antirheumatikus vértisztitó theája", melyet kizárólag WILHELM FERENC Neunkirchenei (Alsó-Ausztriai gyógyszertárnok készit.

Aki vérét rendes állapotban fenn akarja tartani, annak tanácsos ezek, kik hosszabb időközönként évszerül ezt használják. Szenvedőknek és a vértisztitó-thea, mely a legbalesetesebb és legillatosabb növényekből készül, valószinüséggel szükségtelen ezer. A jelenkor legnevezetesebb doktorai és tanárai: *Oppolzer, Fenzl, Müller tanárok, dr. Werner Todor,* a berlini chémiai laboratorium igazgatója, *dr. Jonell, Groven, Hesse* és mások elismerik, hogy ez a thea *minden vérbetegségnél,* tehát köszvényi és rheuma-bántalmaknál ellen is, *sendülési szervaknál, szervalgiánál, vértolulásnál, májbántalmaknál, szemhuzámál, fehér folyásnál, rossz szemgyérbántalmaknál szaddlatos hatásával bir.* Ha kiütésknál is, melyek legnagyobb részt a romlott vérnek következményei, valamint a makacs *sömörnél* és *chronikus daganatoknál* is ez a thea *alapos tisztitó-hatásának* használ. Miután pedig az idegrendszer szintén összefüggésben van a vérrel, ez az *általánosan gyógyszer szpecznonárin hysterin, korcs idegbajok* is *kedélyzavarnál* is bámulatos eredményekhez ért el. Majd ezt lehetne mondani, hogy alacsan emberi betegség, mely ellen ezt a theát sikerrel alkalmazni ne lehetne.

Azért minden egészségesnek és betegnek egyaránt ajánlhatjuk, hogy WILHELM ostiartharitikus és antirheumatikus vértisztitó-theájának egy bértartásban sem szabad hiányoznia.

Ára csomagonként 1 frt o. é.

Kapható a készitőnél: WILHELM FERENC neunkircheni gyógyszertárosnál Alsó-Ausztriában, valamint az osztrák-magyar-monarchia minden gyógyszertárában, csak vigyázzon a m. t. közönség, hogy mindig tisztán „Wilhelm [illegible]kus vértisztitó-theáját" kér.

Nyári cura.

Őszi cura.

Kösvény és ezuzban asenvedőknek szennel a legtágabb korokbes

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicséreleg ismeretessé vált *Fmct. Capsici comp.* ajánlólag legyen emlékezetbe hozva. Ezen népszerü házszer 30 óta, mint legmegbizhatóbb fájdalomcsillapító bedorsolva ismeretes és mindnyájak által, a kik használták igen kedveltetik, ugy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr.nyi áron a legtöbb gyógyszertárban kapható. Azonban a „Horgony" védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Valódi
gyógyhatásu Malaga

chemiai borvizsgálás szerint
nagyon jó, valódi Malaga,

kitünő erősitőszer gyöngélkedők, betegek, gyógyulófélben levők, gyermekek stb. számára; vérszegénység és gyomorgyengeség ellen hatása nagyszerü. Továbbá kaphatók

Sherry, Madeira külföldi borok, valódi francz. cognac stb.

törvényileg bejegyzett védjegya alatt 1/1 és 1/2 eredeti palaczkokban

Dudic Oskár és társa, külföldi bornagykereskedésében.

Kaphatók Kőszegen:
Jánosa Gyula fűszerkereskedésében, Waisbecher Ede fűszerkereskedésében és a Struoz szállodában Groszinger Jánosnál.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.